

HIPERDONCIJA STALNIH ZUBA DECE IZ KNJAŽEVCA

616.314-007

Slavica Jankulovski¹, Gordana Filipović², Miljana Mađar³, Danijela Milisavljević⁴

¹Zdravstveni centar Knjaževac, ²Medicinski fakultet Niš

³Dom zdravlja Niš, ⁴Privatna praksa Niš

Izvod: Cilj rada je bio da se odredi učestalost hiperdoncije stalnih zuba, njihova lokalizacija, broj i vrsta prekobrojnih zuba kod dece iz Knjaževca. Materijal i metod. Ispitano je ukupno 1240 ortopantomografskih snimaka pacijenata oba pola, uzrasta 7-15 godina iz Knjaževca i okoline (601 dečak i 639 devojčica). Rezultati ispitivanja su pokazali da je prekobrojne zube imalo 38 (3,06%) ispitanika. U gornjoj vilici je kod 34 (89,47%) ispitanika zabeleženo prisustvo prekobrojnih zuba, a u donjoj vilici kod 4 (10,53%) ispitanika. Hiperdoncija zuba u obe vilice istovremeno kod naših ispitanika nije zabeležena. Broj prekobrojnih zuba kod naših ispitanika kretao se od 1-2. Najveći broj dece njih 36 (94,74%) imalo je po jedan prekobrojni zub, dok su dva dečaka (5,26%) imala dva prekobrojna zuba. Najčešći prekobrojni zub je centralni sekutić, zastupljen kod 22 deteta (61,11%), zatim sledi lateralni sekutić kod 13 (36,11%) deteta, a prekobrojni prvi premolar je nađen kod jednog deteta (2,78%). Intersantan je i slučaj jednog dečaka kod koga imamo u gornjoj vilici hiperdonciju gornjeg centralnog sekutića- meziodensa, a u donjoj hipodonciju oba druga premolara.

Cljučne reči: hiperdoncija

Uvod

Hiperdoncija je urođena anomalija broja zuba, prekobrojni zubi. Hiperdoncija može biti:

1. stvarna (kada postoji hiperprodukcija dentalne lamine);
2. prividna (kada postoji perzistencija mlečnih i izniklih zamenskih zuba).

U prilog nasledne etiologije idu dva fenomena: * prekobrojni zubi mlečne denticije su često praćeni pojavom prekobrojnih stalnih zamenika; * zavisnost učestalosti ove anomalije od oba pola.

Indirektna naslednost prekobrojnih zuba je prisutna kod sindroma i to: cleidokranialis, Gardner-ov sindrom, orofacijalni - digitalni sindrom.

Hiperdoncija se javlja i u mlečnoj i u stalnoj denticiji. Hiperdoncija je češća kod osoba muškog pola, češća je u gornjoj vilici nego u donjoj, najzastupljenije je prisustvo atipičnog prekobrojnog zuba-meziodensa sa 72,73%.

Morfološki izgled prekobrojnih zuba je raznolik. Prekobrojni zubi mogu biti:

1. tipični, suplementarni zubi, koji su po obliku slični normalnim zubima
2. atipični, koji su nepravilnog oblika.

Najčešći atipični prekobrojni zub lokalizovan u predelu gornjih centralnih sekutića je meziodens.

Prekobrojni zubi mogu biti uzročnici malokluzija u obe vilice. Posledice hiperdoncije su: teskoba zubnih nizova, rotacije zuba, inklinacije, onemogućeno nicanje stalnih zuba. Ako prekobrojni zub nikne i zauzme nepravilan položaj, on može prouzrokovati i smetnje u zagrižaju - prinudni zagrižaj.

Pristup u rešavanju hiperdoncije je kompleksan, i zavisi ne samo od broja prekobrojnih zuba, nego i od lokalizacije, položaja zuba, uzrasta pacijenata ali i od same saradnje sa pacijentom. U zbrinjavanju pojedinih slučajeva sa hiperdoncijom, pored ortodonta u rad se uključuju i oralni hirurzi, jer je najčešća terapija prekobrojnog zuba njegova ekstrakcija.

Frekvencija hiperdoncije kreće se od 0,1 do 3,6% (Marković i sar.1989). Prema drugim autorima učestalost ove nepravilnosti kreće se od 0,3 - 3,8 % kod dece u Meksiku (Salcido Garsija JF. i sar. 2004) ; 2,7% kod dece iz Hong Konga (Davis 1987); 2,96% kod dece u Brazilu (Laura G. i sar, 1997) ; 2,7% kod Turske dece (E. Esenlik i sar.2009); 1,9% kod dece iz Švedske (B. Backman 2001); 2,7-3,4% kod dece iz Azije (P.Fernandez Montenegro i sar. 2006); 3,4 % kod dece u Japanu (Niswander JD i sar. 1963).

Za postavljanje dijagnoze hiperdoncije, pored anamneze i kliničkog pregleda neophodno je uraditi i ortopantomografski snimak.

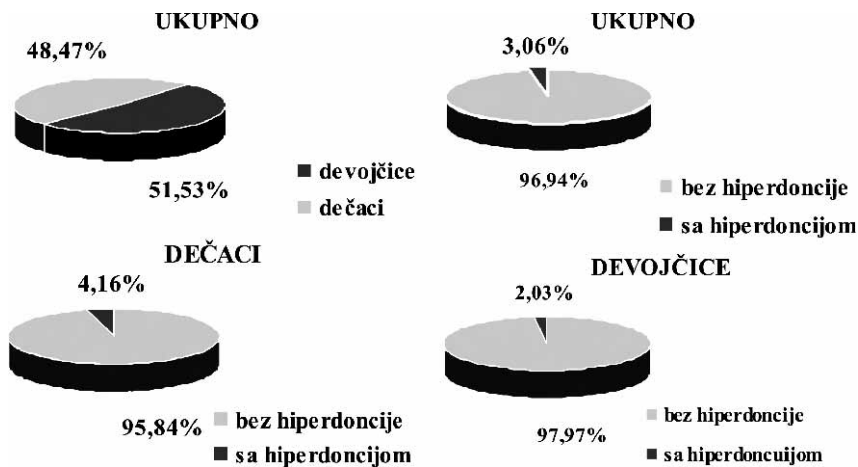
Cilj ovog rada je utvrditi broj, vrstu i lokalizaciju prekobrojnih zuba kod dece iz Knjaževca, uporediti dobijene rezultate sa rezultatima prethodnih ispitivanja u različitim populacijama.

Materijal i metod rada

Analizirano je ukupno 1240 ortopantomografskih snimaka pacijenata oba pola, uzrasta od 7 -15 godina iz Knjaževca i okoline, od toga 601 dečaka i 631 devojčica. Ortopantomografski snimci su napravljeni u Domu zdravlja Zaječar. Snimci su rađeni na filmovima Agfa Dentus, dimenzija 12,7 x 30,5cm. Analiza snimaka i utvrđivanje hiperdancije zuba urađeni su u z.c. Knjaževac na odeljenju za ortopediju vilica.

Rezultati istraživanja

Ukupno je ispitano 1240 ispitanika, uzrasta 7-15 godina, oba pola, od toga 601 dečak (48,47%) i 639 devojčica (51,53%). Od ukupnog broja ispitanika, prisustvo jednog ili više prekobrojnih zuba zabeleženo je kod 38 ispitanika (3,06%). Od 601 dečaka njih 25 (4,16%) je bilo sa hiperdancijom jednog ili više zuba. Od 639 devojčica njih 13 (2,03%) je bilo sa hiperdancijom jednog ili više stalnih zuba (Grafikon 1).

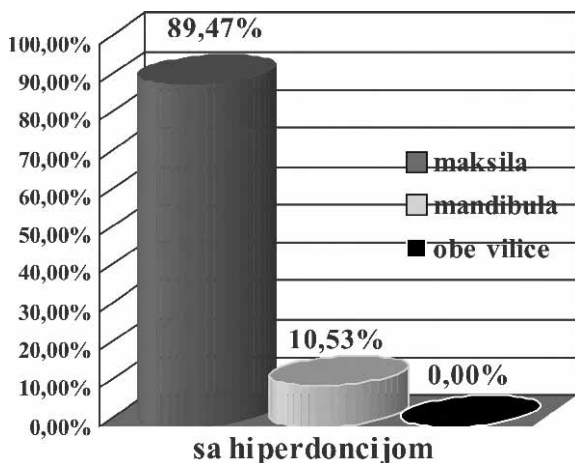

Grafikon 1. Frekvencija hiperdancije po lokalizaciji u vilicama i polu
Graphic 1. Frequency of hyperdontia according to localization in the jaws and to sex

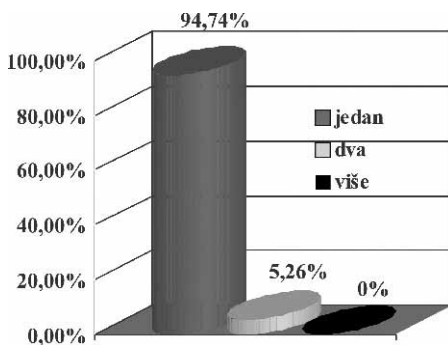
Kada govorimo o lokalizaciji hiperdancije u vilicama, od ukupnog broja ispitanika sa hiperdancijom zuba u gornjoj vilici bilo je njih 34 (89,47%). Urođeni prekobrojni zubi u donjoj vilici, utvrđeni su kod 4 ispitanika (10,53). Hiperdancija zuba u obe vilice istovremeno kod naših ispitanika nije nađena (Grafikon 2).

Broj prekobrojnih zuba kod naših ispitanik a kretao se od 1 do 2. Najveći broj dece njih 36 (94,74%) imalo je po jedan prekobrojni zub. Prekobrojna dva zuba imalo je dva deteta (5,26%). Kod naših ispitanika nije nađen veći broj prekobrojnih zuba od 2 (Grafikon 3).

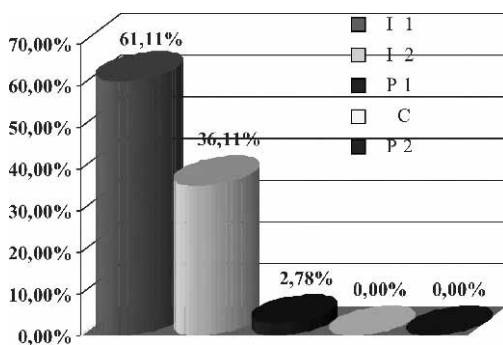
Prema vrsti zuba, u najvećem procentu je zastupljen prekobrojni centralni sekutić, kod 22 deteta (61,11%). Prekobrojni lateralni sekutić zastupljen je kod 13 deteta (36,11%). Prekobrojni prvi premolar je nađen kod jednog deteta (2,78%). Prisustvo prekobrojnog očnjaka, i drugog premolara, kod naših ispitanika nije zabeleženo (Grafikon 4).

Grafikon 2. Frekvencija hiperdoncije po lokalizaciji u vilicama
Graphic 2. Frequency of hyperdontia according to localization in the jaws

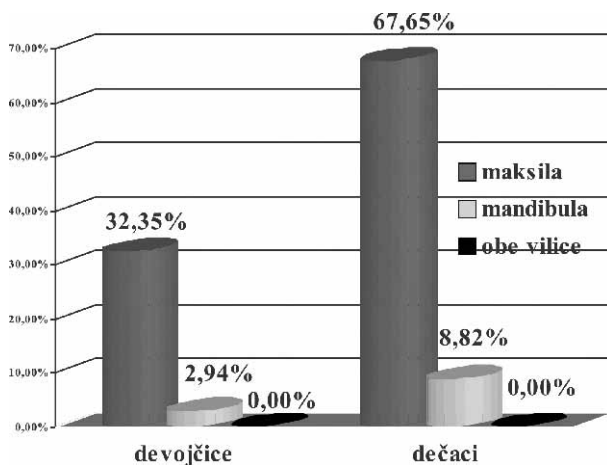

Grafikon 3. Frekvencija hiperdoncije po broju zuba
Graphic 3. Frequency of hyperdontia according to number of teeth

Grafikon 4. Frekvencija hiperdoncije po vrsti zuba
Graphic 4. Frequency of hyperdontia according to the kind of teeth

Frekvencija hiperdoncije po lokalizaciji i polu je pokazala prisustvo prekobrojnih zuba u gornjoj vilici kod 23 dečaka (67,65%), i kod 11 devojčica (32,35%). I kod dečaka i kod devojčica je hiperdoncija donjih zuba prisutna u manjem procentu; kod 3 dečaka (8,82%) i kod jedne devojčice (2,94%). U obe vilice istovremeno, hiperdoncija nije registrovana (Grafikon 5).

Grafikon 5. Frekvencija hiperdoncije po lokalizaciji i polu
Graphic 5. Frequency of hyperdontia according to localization and to sex

Analizom frekvencije hiperdoncije po broju zuba i polu, došli smo do sledećih rezultata: pojava jednog zuba češća je kod dečaka (63,16%), dok je kod devojčica (31,58%). Pojava dva prekobrojna zuba je zabeležna kod dva dečaka (5,26%), a kod devojčica nije nađena (Grafikon 6).

Grafikon 6. Frekvencija hiperdoncije po broju zuba i polu
Graphic 6. Frequency of hyperdontia to number of teeth and to sex

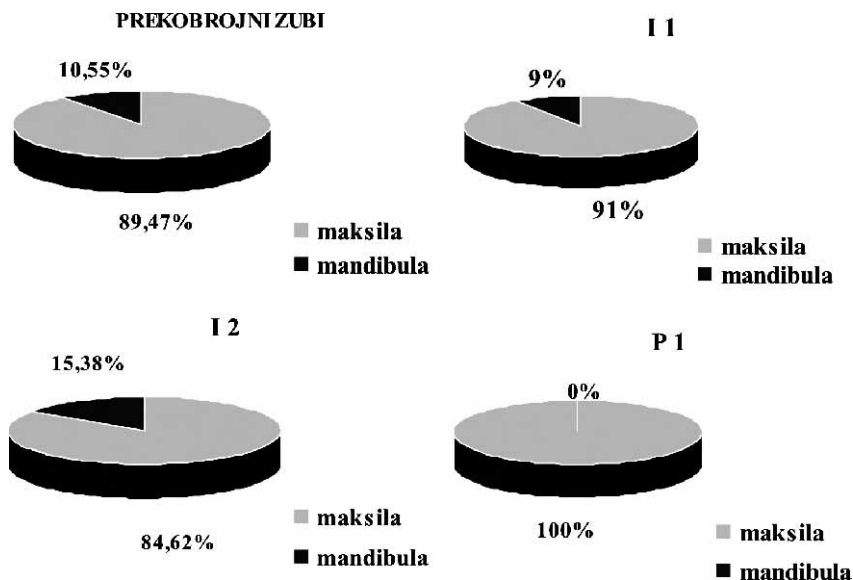
Analizom frekvencije hiperdoncije po vrsti zuba i polu došli smo do sledećih rezultata: pojava hiperdoncije I1 kod dečaka je zastupljena u većem procentu (68,18%), dok je kod devojčica zastupljena sa (31,82%). Hiperdoncija I2 kod dečaka je prisutna u većem procentu (69,23%), nego kod devojčica (30,77%). Hiperdoncija P 1 (100%) je nađena kod jednog dečaka (Grafikon 7).

Analizom hiperdoncije po vrsti i lokalizaciji zuba došli smo do sledećih rezultata: u gornjoj vilici prekobrojni zubi su zastupljeni sa 89,47%, a u donjoj vilici 10,55%.

Hiperdoncija centralnih sekutića u gornjoj vilici je 91%, a u donjoj vilici 9 %, a hiperdoncija lateralnih sekutića je u gornjoj vilici 84,62%, a u donjoj vilici 15,38%. Hiperdoncija prvog stalnog premolara je prisutna u gornjoj vilici kod jednog ispitanika 100% (Grafikon 8).

Grafikon 7. Frekvencija hiperdoncije po vrsti zuba i polu
Graphic 7. Frequency of hyperdontia according to the king of teeth and sex

Grafikon 8. Frekvencija hiperdoncije po vrsti zuba i lokalizaciji
Graphic 8. Frequency of hyperdontia according to the king of teeth and localization

Diskusija

Nalazi dobijeni našim ispitivanjem ukazuju na čestu pojavu prekobrojnih zuba. Učestalost hiperdoncije u našem uzorku je 3,06%, dok se u literaturi taj procenat kreće od 0,1 do 3,6 % po Markoviću; 3,8% kod dece iz Meksika po Salcido-Garcia. U našem istraživanju najčešći prekobrojni zub je meziodens sa 72,73%, što je u saglasnosti sa nalazima Backmana 78%, i Esenlik 51,2%. Po našim rezultatima prekobrojni zubi su češći kod dečaka 4,16% nego kod devojčica 2,03%, što je u saglasnosti sa nalazima Laure G. kod Brazilske dece (kod 3,84% dečaka i kod 2,06% devojčica). U našem

ispitivanju, kod jednog dečaka prisutan je i redak slučaj hiperdoncije gornjeg centralnog sekutića - meziodensa sa istovremenim prisustvom hipodoncije oba donja druga premolara.

Zaključak

Analizom dobijenih rezultata iz našeg ispitivanja, mogu se izvesti sledeći zaključci:

3,06% naših ispitanika ima hiperdonciju jednog ili oba zuba;

češći je prekobrojni zub kod dečaka (4,16%), nego kod devojčica (2,03%);

hiperdoncija je češća u gornjoj vilici (89,47%), nego u donjoj vilici (10,53%), dok zastupljenost hiperdoncije u obe vilice kod naših ispitanika nije zabeležena;

broj prekobrojnih zuba kod naših ispitanika, kretao se od 1 do 2;

94,74% dece imalo je po jedan prekobrojni zub;

5,26% dece je imalo prekobrojna dva zuba;

najčešći prekobrojni zub je centralni sekutić 61,11%;

prisustvo atipičnog prekobrojnog zuba, meziodens-a, je najzastupljenije sa 72,73%, dok je tipičan centralni sekutić zastupljen sa 27,27%;

lateralni sekutić je zastupljen sa 36,11%, a prvi premolar sa 2,78%;

Kod jednog dečaka imamo hiperdonciju gornjeg centralnog sekutića-meziodensa, i istovremenu hipodonciju oba donja druga premolara.

Literatura

Marković M. i sar. Ortodoncija, Medicinska knjiga, Beograd-Zagreb 1989

J.F Salcido - Garcia. C.Ledesma Montres. Frequency of supernumerary teeth in Mexican population. Med oral patol oral Cir Bucal. 2004; 9: 403-9

P.Jane Davis. Community Dentistry and Oral Epidemiology. 1987; 15: 18-220

L. Guimarães, R. Schirmer. Frequency and characteristics of supernumerary teeth in Brazilian childer; consequences and proposed treatments. Revista de Odontologia da Universidade de Sro Paulo. 1997; 11: 231-237

E. Esenlik, M. Saylin. A. Atilla. Supernumerary teeth in a Turkish population. American Journal of Orthodontics and Dentofacial Ortodontics. 2009; 136: 848-852

B.Backman, Y.B. Wahlin. Variations in number and morphology of permanent teeth in 7 year old Swedisch children. International Journal of Pediatric Dentistry. 2001;11: 11-17

P. F. Montenegro, E.V. Costella. Retrospective study of 145 supernumerary teeth, Med oral patol oral Cir Bucal. 2006; 11:339-44

Niswander JD, Sujaku C. Congenital anomalies of teeth in Japanese children. Am J. Phys Anthropol. 1963; 21: 569-74

HYPERDONTIA OF PERMANENT TEETH OF CHILDREN OF KNJAZEVC

Summary

Purpose of this study was to define frequency hyperdontia of permanent teeth), localisation in jaws, number and sort of supernumerary teeth. There were analysed 1240 patients both sexes ages 7-15, from Knjazevac.38 patients have hyperdontia of

one or more teeth (3,06 %). 36 persons (94,74 %) have supernumerary teeth in upper jaw and only 2 persons (5,26 %) have supernumerary teeth in lower jaw. Number of supernumerary teeth was 1 to 2. The prevailing number of children have lack of one tooth. The most often localisation was area beetwen upper central incisors (mesiodens)-52,63%.

It will be shown a cases with: supernumerary central and lateral incisors, supernumerary upper second premolar and supernumerary lower central incisor. It will be shown also a girl with hypodontia upper lateral incisor and hyperdontia upper central incisor at the same time.

Key words: hyperdontia